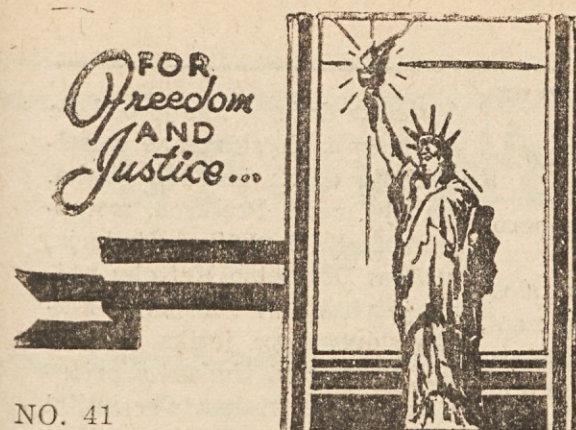

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 41

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, MARCH 1, 1965

ŠTEV. LXIII — VOL. LXIII

Tant želi posredovati v vietnamski krizi

Glavni tajnik Združenih narodov vidi vzrok krize v prisotnosti Združenih držav v Južnem Vietnamu.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Ker so Združeni narodi obsojeni na molk, misli njihov generalni tajnik Tant, da mora on govoriti namesto njih. Tako poštvovalnost je gotovo vredna pohvale, še tem bolj, ker ima tako plemenit namen. Tant se v tem slučaju ni posrečila njegova taktika.

Da se prikupi kitajskim komunistom, si je v tiskovni konferenci, ki je v njej razodel svoje želje po posredovanju, parkrat prav pošteno udaril po Ameriki. Seveda ne naravnost, ampak okoli ogle. Tako mu je na primer žal, da ameriški narod "ne ve vse resnice", to se pravi, da mu je predsednik Johnson noče povedati. Njemu je tudi čisto jasno, da vietnamske krize ne bi sploh bilo, ako ne bi bila Amerika v Južnem Vietnamu. Kot da smo sami silili, da gremo tja! Tant se pri tem sklicuje na njegovo domovino Burmo, kjer ni nobenih komunistov, in ta pojav razlaga s tem, da Burma ni nikoli nikogar kaj prosila za boj proti komunizmu, kar je seveda prekuhana polresnica.

Tantova tiskovna konferenca je takoj postala predmet živahne debate v naši javnosti. Bilo je več kritike kot pohvale. Uspeha pa nista imela ne on ne njegovo posredovanje, kajti iz Bele hiše je prišel takoj odgovor, da pravi čas za pogajanja v vietnamski krizi še ni prišel. Isto trdijo tudi kitajski komunisti. Se razume: ne Washington ne Peiping nočeta pokazati svojih kart radovednim s a m o zvanim posredovalcem.

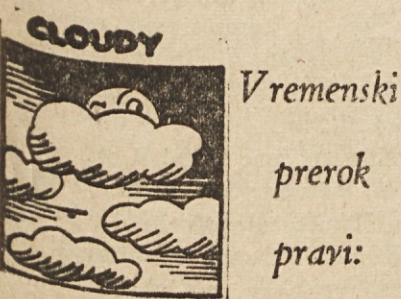
Indonezija je zasegla ameriške plantaže gumijevca

DŽAKARTA, Indonez. — Indonezijska vlada je prevzela svojo upravo ameriške plantaže gumijevca na otoku Sumatri in objavila, da jih bo upravljala v okviru posebnega dogovora z njihovimi lastniki.

Pretekla skušnja kaže, da je prevzem uprave v Indoneziji enak zasegu in nacionalizaciji. Plantaže so last U. S. Rubber Co. in Goodyear Co. ter so vredne okoli 80 milijonov dolarjev.

Fanatizem ne prija črnim Amerikancem

WASHINGTON, D.C. — O grobna večina ameriških črncev ne samo da obsoja umor črnega voditelja Malcolma X, ampak je proti vsakemu fanatizmu. Harrisov zavod je dognal, da je pokojni Malcolm imel med črnci komaj 4% privrženec, prijateljev, pristašev in zagovornikov, njegov ravno tako zagriženi nasprotnik Elijah Muhammed pa samo 3%. Zato pa ima znani dr. M. Luther King med črnci kar 94% simpatizerjev, njegova organizacija NAACP pa 92%.

Vremenski
prerok
pravi:

Večinoma oblačno, možnost dežja. Najvišja temperatura 47.

Novi grobovi

Albin Zbacnik

Pretekli petek je po dolgi bolezn umrl 48 let stari Albin Zbacnik, rojen v Clevelandu, s 1008 E. 64 St., mož Charlotte, oče Albina, očim Patricie Barker, Carol Perry, Georganne Hall, sin pok. Valentina in Mary, brat Erica in Hilde Pugel. Pogreb je bil v soboto ob desetih iz Želetovega pogreb. zavoda na St. Clair Ave. na Hillcrest pokopališče.

Cecilija Vatovec

Včeraj je nepričakovano umrla 64 let stara Cecilija Vatovec s 5190 Stanley Avenue na Maple Heights, vdova po pok. Antonu. Pogreb ima v oskrbi Ferfolia pogreb. zavod. Podrobnosti jutri.

Matilda Rugel

V soboto je umrla v Euclia Rest Home '9 let stara Matilda Rugel, roj. Kuhel, s 26580 Forestview Rd., doma v Dobravi pri Dobriču na Dolenjskem, od koder je prista sem l. 1908. Predno je prišla v Euclid, je pokojna živel s svojim možem do njegove smrti l. 1950 v Chardonu, zato se je preselila k hčeri v Huntsburg, kjer je ostala do l. 1955. Bila je mati Matilde Denish, preje Oktabetz, Ann Owen, Therese Turkoc (Huntsburg), Josepha (Messa, Ariz.), pok. Johana in pok. Mary, 12-krat stara mati, sestra Katarine (v Sloveniji). Pogreb bo v sredo zjutraj iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd.

Frances Kolar

Včeraj je umrla na svojem domu na 18124 Marcella Rd. 64 let stara Frances Kolar, roj. Popit, doma iz Gorenjih Otav pri Cerkljici na Notranjskem, od koder je prišla l. 1920. Bila je žena Matia, mati Frances White in pok. Berthe, 4-krat stara mati. V starem kraju je zapustila 5 sester in brata. Bila je članica Podr. št. 14 SZZ. Pogreb bo v sredo ob 8.15 zjutraj iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na Kalvarijo.

John Mihelick Sr.

V petek je umrl zadet od srčne api John Mihelick Sr. z 21931 Nicholas Ave. v Euclidu, mož pok. Rose, roj. Urankar, doma v Smartnu v Tuhinjski dolini, od koder je prišel v Ameriko pred 44 leti. Bil je oče Johna in

Pavel VI. je obsodil nasilja v črni Afriki

Sv. oče Pavel VI. je obsodil umore in druga zločinska nasilja, ki so se zgodila v zadnji dobi v Afriki, pa tudi drugod po svetu.

RIM, It. — V petek je sv. oče v cerkvi sv. Pavla "izven zidu" govoril o nasiljih proti človeškemu življenju in svobodi. Dejal je, da je "naša dolžnost, da pokažemo na te zločine in jih prinesemo pred vest sveta." Po papeževih besedah je "vest sveta in ne samo katoliška Cerkve ranjena pri teh napadih na najosnovnejša pravila o človečnosti."

Papež je dejal, da "nasilja, ki so se dogodila v zadnjih mesecih na mnogih krajih, posebno v Kongu, niso samo vprašanje vernih moč in žena, preganjanje zaradi njihove vere, ampak tudi talcev, ki so pobiti, jetnikov, ki so postreljeni brez sodbe, brutalnega nasilja nad pravico do življenja, kar nas vse sili, da se spomnimo na zapoved, položeno v vsako človeško srce in zapisano na prvih straneh Sv. pisma: Ne ubijaj!"

Nato je papež v nadaljnjem govoru dejal, da ve, da so ta dejanja delo manjšine in nekatere mladih ljudi pod vplivom posebnih političnih in socialnih okoliščin. Te ljudi je sv. oče pozval: "Ne mažite svojih rok z zločini, ki bodo ostali skozi bodoča stoletja kot madež na zgodovini Afrike!"

Denar in vrednostne papirje tiskajo

WASHINGTON, D.C. — Oddelek za graviranje in tiskanje zveznega zakladnega tajništva je odgovoren za tiskanje denarja in vseh vrednostnih papirjev v naši deželi.

Dolores Cetinsky, 7-krat stari oče, brat Franka, Stanleyja, Mary Resnick, Elizabeth Groshal, Louise Zupanic in Rose Testin. Do pred 5 leti je imel lastno gradbeno podjetje. Bil je član Društva V boj št. 53 SNPJ in St. Clair Rifle & Hunting Cluba. Pogreb je danes ob 8.15 iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na All Souls pokopališče.

V Pentagonu upajo z 8 divizijami zapreti pot Kitajcem v Južni Vietnam

CLEVELAND, O. — Sodelavec tukajšnjega lista 'Plain Dealer' P. G. Boulding je preteklo soboto objavil poročilo iz Washingtona v katerem trdi, da so vojaški strokovnjaki v Pentagonu prepričani, da bi bilo mogoče ustaviti pohod "kitajskih prostovoljcev" proti Južnemu Vietnamu in Laosu s 5-3 ameriški divizijami, torej z nekako 75.000 do 125.000 borci. Komaj kaj manj ameriških vojakov bi bilo potrebnih za organizacijo zaledja in oskrbe. Domače južnovietnamsko vojaštvo bi po mnenju teh ameriških vojaških strokovnjakov imelo dovolj posla s krotanjem rdečih gverilcev.

V visokih krogih Pentagona sodijo, da rdeči ne bi napadli samo Južni Vietnam, ampak bi istočasno skušali pritisniti tudi na Laos in proti Tajski, torej na celotno še svobodno Indokino. Tako bi morali ameriški vojaki potegniti bojno črto dejansko od obale Južnega Kitajskega morja v Južnem Vietnamu pa tja do meje Burme.

Ko je bila vojna v Koreji na višku, je bilo tam na bojišču okoli 290.000 ameriških vojakov. Proti njim se je tedaj borilo okoli 300.000 "kitajskih prostovoljcev" poleg Severnih Korejcev. Sodijo, da Kitajci pri najboljši volji ne bi mogli vreči v boj v Vietnamu in Laosu preko 300.000 ljudi, ker bi jih bilo več skoraj nemogoče oskrbovati.

Demokratska stranka ne spada ravno med točne plačnike

WASHINGTON, D.C. — Demokratje so po svoji konvenciji v Atlantic City praznovali toliko zmag, da so čisto pozabili, da so v Atlantic City pustili za seboj neplačane račune. To skrivnost je sedaj razodel ravnatelj konvencije dvorane McCue, ki je izjavil, da je njegov urad do bil račun za \$118,618, ki se zanj nihče noče meniti.

Zato bo ta teden šla iz Atlantic City posebna delegacija v Washington, da skuša doseči pri "pristojnih" plačilo računa. Račun se nanaša na stroške za slavnostno opremo konvencijske dvorane. McCue ni povedal, kdo so "pristojni," najbrže trenutno tega niti sam ne ve.

KITAJSKA OSTRO NAPADLA NOVO VODSTVO SOVJETIJE

Komunistična Kitajska je včeraj ostro prišla novo vodstvo Sovjetske zveze češ, da je v bistvu ostalo pri revizionizmu Hruščeva. Sovjetska Komunistična partija je ostala isto, kot je bila, "zamenjan je bil samo napis, vsebina pa je ostala stara".

HONG KONG. — Uradna poročevalska služba rdeč Kitajske je na dan pred odprtjem konference komunističnih partij v Moskvi ostro napadla vodstvo Sovjetske zveze češ, da je hinavsko in da nadaljuje s protikitajsko politiko Nikite Hruščeva. Poročilo trdi, da je knjiga "Mednarodno revolucionarno gibanje delavskega razreda", ki je izšla nedavno v Moskvi in jo je pripravil za tisk Boris N. Ponomarev, eden od tajnikov Centralnega komiteta Sovjetske komunistične partije, hudo krivična do Mao-Tsetunga, vodnika kitajskih komunistov.

Kitajski komentator pravi: "Dejstvo, da so se uredniki tako potrudili, da bi podprli revizionizem Hruščeva, je dodatni dokaz, da pomeni odstranitev Hruščeva le spremembo napisa in da je to, kar je napredaj v trgovini, ostalo staro blago revizionista Hruščeva."

Očitno je po sodbi tukajšnjih poznavalcev kitajskega komunizma, da je hotel Peiping z omenjeno objavo že v naprej zavreči vsak morebiten sklep ali izjavo, ki bi jo izdali vodniki 20 komunističnih partij, ki so začeli danes v Moskvi svoja posvetovanja o svetovnem komunizmu in notranjih sporih v njem, posebno o sporu med Mosko in Peipingom po kratkem premoru dejansko zopet tam, kjer je bil ob odstranitvi Hruščeva z vodstva Sovjetske zveze.

Freeman organiziral svoj slab za boj proti revščini

WASHINGTON, D.C. — Kot smo svoj čas poročali, hoče sedanja federalna administracija na nov način rešiti vprašanje farmarjev, ki na svojih posestvih nimajo dosti dohodkov za življenje. Po novem načrtu naj farmarji ostanejo kar tam, kjer so, pač pa naj poiščejo k poklicnemu delu še dodatno zaposlitev.

Federalni tajnik za kmetijstvo Freeman je sedaj ustanovil novo agencijo v okviru svojega tajništva pod imenom Služba za razvoj v kmetijskih skupnostih.

Vietnamska državljanska vojna dobiva novo podobo

CLEVELAND, O. — Dne 19. februarja je naše vojno letalstvo poseglo v vietnamsko državljansko vojno v svojem lastnem imenu in na svoje lastno tveganje. Naši bombniki so leteli na svoje misije ne morda, da odgovorijo na kak določen komunistični vojaški napad z namenom, da zavrejo, kolikor se da, sedanjo komunistično taktiko v vietnamski državljanski vojni: napadati vojaške postojanke, naše in sajgonke, v južnem Vietnamu s sredstvi in četami, ki pridejo iz Sev. Vietnama. Napad ni bil namenjen le domačim vietnamskim gverilcem, je ciljal na čete severnovietnamske komunistične vlade. Tehnično je bil izvršen z modernimi vojnimi letali, ne morda takimi, ki so bila do sedaj v Vietnamu v rabi.

Komunisti iz Severnega Vietnama so na ta napad takoj odgovorili z vojaškimi akcijami, ki so pokazale njihov cilj: ustvariti fronto na južni meji vietnamske province Binh Dinh, torej nekako od ameriških postojank v Quinhon in Pleku proti tisti točki na reki Mekong, kamor sega južna laoska meja. V naše časopisje je takrat prodrla novica, da hočejo rdeči gverilci razdeliti Južni Vietnam v dva dela, gornji in spodnji. V gornjem bi seveda gospodarili samo oni, v spodnjem pa nadaljevali z gverilsko vojno.

Ta črta ni izbrana tja-v-endan. Ako bi obveljala in prepustila komunistom gornji del Južnega Vietnama, bi bil Laos dejansko odrezan recimo od sajgonskega Vietnama. To bi pomenilo, da bi morala Amerika izgubiti vse prednosti, ki jih nudi sedanja povezanost Laosu z Južnim Vietnamom.

Ob istem času je pa začelo prihajati v Južni Vietnam "2.000" korejskih vojakov, da pomagajo Južnim Vietnamcem v bojih proti rdečim gverilcem. Takrat je objavilo tudi naše državno tajništvo, da bo naša dežela poslala novih "2.000" vojakov v Južni Vietnam, ki pa ne bodo tam samo za svetovalce, ampak

se bodo po potrebi udeleževali tudi vojnih spopadov. Vietnamski generali so pa sklenili, da bodo nabrali novih 100.000 vojakov za boj proti komunistom.

Vse te taktične in strateške poteze naše narodne obrambe je bilo treba uradno razložiti in utemeljiti. To delo je državno tajništvo opravilo preteklo soboto. Njegovo poročilo je lepa zbirka vsega, kar je je gotovo že davno vedela CIA: severnovietnamska vlada je prevzela bojevanje proti sajgonski vladi, domači komunisti v Juž. Vietnamu ne igrajo več glavne vloge, so podrejeni komunistom v Hanoju. Težje bojevanja na komunistični strani že nosijo gverilci — menda jih je 32.000 — iz Severnega Vietnama in ne iz Južnega, ki dobivajo s severa tudi vso opremo, municijo, sanitetne potrebe in deloma celo hrano.

S tem je komunistična severnovietnamska vlada dejansko napovedala vojno sajgonski vladi. Prvotna državljanska vojna je s tem zgubila svoj prvotni značaj. Ne stoji ta naproti sajgonske vlade in njeni domači komunistični uporniki, ampak komunistični Severni Vietnam proti Južnemu.

Amerika je morala izvajati posledice iz novega stanja in začeti akcije proti Sev. Vietnamu. Kakšen obseg bodo imele, bo odvisno od razvoja dogodkov na raznih frontah. Verjetno bosta pa v boje bolj aktivno segli naša mornarica in naše vojno letalstvo. Mornarica bo morda prisiljena, da izvaja blokado proti Sev. Vietnamu ne samo v tonkinškem zalivu ampak tudi na reki Mekong.

V Južnem Vietnamu nastopa torej nova doba vojskovanja, ki bo zahtevala od Amerike večje žrtve in več tveganja kot dosedanja gverilska. Na vse to pa je predsednik Johnson pripravil našo javnost s svojim govorom v Lexingtonu, ki smo nanj izrecno opozorili na tem mestu pred tednom dni.

je s tem zgubila svoj prvotni značaj. Ne stoji ta naproti sajgonske vlade in njeni domači komunistični uporniki, ampak komunistični Severni Vietnam proti Južnemu.

Amerika je morala izvajati posledice iz novega stanja in začeti akcije proti Sev. Vietnamu. Kakšen obseg bodo imele, bo odvisno od razvoja dogodkov na raznih frontah. Verjetno bosta pa v boje bolj aktivno segli naša mornarica in naše vojno letalstvo. Mornarica bo morda prisiljena, da izvaja blokado proti Sev. Vietnamu ne samo v tonkinškem zalivu ampak tudi na reki Mekong.

V Južnem Vietnamu nastopa torej nova doba vojskovanja, ki bo zahtevala od Amerike večje žrtve in več tveganja kot dosedanja gverilska. Na vse to pa je predsednik Johnson pripravil našo javnost s svojim govorom v Lexingtonu, ki smo nanj izrecno opozorili na tem mestu pred tednom dni.

Nova agencija ne bo v sklopu Shrieverjeve organizacije za boj proti revščini, pač pa bo s Shrieverjem tesno sodelovala. Freeman bo vključil v novo agencijo tudi nekatere sedanje urade njegovega tajništva, ki tudi po svoje preganjajo revščino na deželi. Nova agencija si je pa postavila pogumen cilj: spraviti nad milijon revnih farmarjev na zeleno vejo.

Črni musliman prijet v zvezi z umorom Malcolma

NEW YORK, N.Y. — Oblasti so pretekli petek prijeli in zaprli Normana Butlerja, znanega člana "Črnih muslimanov" v Harlemu in ga obtožile sodelovanja pri umoru Malcolma X dne 21. feb. pri nekem javnem nastopu. Policija je bila prepričana, da je bila za uporom Malcolma X organizacija črnih muslimanov, iz katere je umorjeni izstopil preteklo jesen in začel organizirati svojo lastno, še bolj fanatično črnsko skupino.

Malcolmovi pristaši so na umor odgovorili s požigom mošeje Črnih muslimanov v Harlemu in grozili, da bodo umorili vodnika Črnih muslimanov Mohameda v Chicagu. Ta je zaničkal zvezo z umorom Malcolma, svojega nekdajnjega namestnika za vzhod dežele, in v skrajnem ostrem govoru svaril one, ki ga "nameravajo umoriti," da to ne pojde lahko, ker se bodo oni in njegovi borili.

Aretirani Norman 3X Butler je 26 let stari strokovnjak v karate, posebnem skrajno nevarnem načinu borbe. Velja na splošno kot izvrševalec ukazov Muhameda in nadziraletelj nad disciplino Črnih muslimanov v New Yorku.

Izjave moskovskih komunistov se ravna tudi po "položajih"

MOSKVA, ZSSR. — Dne 23. februarja se je dogodilo, da je predsednik ZSSR Mikojan gostil finskega predsednika Kekkonena, ki je prišel v Moskvo na obisk. Na slavnostni večerji je med drugim tudi omenil, da "se bodo miroljubni narodi krepko uprli napadalcem in tako preprečili vojaški spopad v jugovzhodni Aziji". To so mirne in zmernne besede.

Prav isti dan pa je vojni minister maršal Malinovski zapisal v Pravdi: "Ne skrivamo dejstva, da imamo atomske glave z neizmerno razdiralno močjo, ki so v posesti naših 'raketnih' čet." Ako bi oba tovariša govorila skupaj na shodu, bi oba rabila iste besede.

— Kubičen čevlj antracita tehta okoli 53 funtov.

Iz Clevelanda in okolice

V bolnišnici—

Rojak Jože Delost s 1189 E. 176 St. je v St. Vincent Charity bolnišnici, soba št. 427. Obiski so dovoljeni.

Seja —

Podr. št. 32 SZZ ima jutri, v torek, ob sedmih zvečer sejo v navadnih prostorih.

Podr. št. 15 SZZ ima jutri, v torek, ob sedmih zvečer redno sejo v SDD na Recher Avenue. Po seji bo praznovanje rojstnih dni.

Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima nocoj ob sedmih sejo v šoli sv. Vida, po njej pa zabavo in prigrizek. Tajnica bo pobirala asesment od 5.30 dalje.

Zadušnica—

V četrtek ob 8.15 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Charlesa Strukla ob 2. obletnici smrti.

Popravek—

Pok. Peter Winters, o katerega smrti smo poročali v petek, je imel tudi brata Michaela, v Ameriko je prišel l. 1906.

Misale je pozabila—

Marija Stefančič z 1139 Addison Rd. je pozabila v nedeljo v cerkvi sv. Vida Slovenski misale. Kdor ga je našel, je proščen, da ji ga vrne.

Maškarada lepo uspela—

Nagradna maškarada, ki jo je priredilo v soboto društvo LILIJJA v Slovenskem domu na Holmes Avenue, je zelo lepo uspela. Prvo nagrado so prejeli "Arabi" (Frida Gerdin, Brigitte De Pretis in Lenka Mišmaš) drugo "Indijanca (Jožica in Rudi Merc), tretjo "Sultan s haremom" (Frank in Mary Bricelj ter Mary Maršič).

K molitvi—

Clanice Podr. št. 14 SZZ so vabljene jutri zvečer ob 6.30 v Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd. k molitvi za pok. Frances Kolar.

Pasja restavracija

Restavracijo za imenitne pse petičnih turistov so odprli na Malorci, otoku v skupini Balearov. Obrok sestavljajo tri jedi (juha s špinac, surovo meso in čokoladni sladoled), pasje kosilo stane s postrežbo vred nekaj nad tri dolarje.

Zadnje vesti

NEW YORK, N.Y. — Pogreb pok. Malcolma X, vodnika črnih skrajnežev, ki je bil pred zadnjo nedeljo umorjen tekom javnega nastopa, je v soboto potekal popolnoma mirno, čeprav so se bali izgrediv in nemirov.

SAJGON, J. Viet. — Budistični vodniki Južnega Vietnama so ustanovili poseben "odbor za pomiritev" in začeli akcijo za končanje vojne v Vietnamu. Zavzemajo se za kitajski umik iz Severnega Vietnama in za ameriški umik iz Južnega.

KUALA LUMPUR, Mal. — Vlada je obdolžila Indonezijo, da podpira zaroto proti njej in pripravlja ustanovitev "malezijske vlade v tujini," ki naj bi prevzela vodstvo boja proti zakoniti vladi Malezije.

KAIRO, Egipt. — Trdijo, da je Naser poklical pod orožje večje število rezervistov zaradi napetosti med Egiptom in Izraelom. Področje Gaze je zaprto za vstop vsem tujcem.

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

2* Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

Slučaj tovarne "Sava"

"Sava" je tovarna gumijevih izdelkov v Kranju. Je to podjetje še iz predvojnih časov, njeni izdelki so vsaj v jugoslovanskem merilu solidni. Komunisti so jo po vojni močno povečali, da sedaj zaposluje okoli 1,700 delavcev, kjer je pa tudi všteta običajna "mrtva brigada".

Podjetje so poznali pred vojno domačini v kranjski okolici pod imenom "gumarca". Je bilo na dobrem glasu. Tudi po vojni je pazilo, da ga ohrani. Se je spretno borilo z vsemi težavami, sedaj pa je moralo tudi ono postati žrtev komunistične industrijalizacije. Ker je to tipičen slučaj, ki se kar naprej ponavlja po Jugoslaviji povsod in vsak dan, bi ga radi na kratko razložili.

Tovarna živi od uvoženih surovin in pomožnih materialov. Uvažati mora predvsem surovi kavčuk in — saje! Da mora uvažati kavčuk, je razumljivo. Toda saje? Komunisti se radi bahajo, da so postavili v Jugoslaviji najmodernejše tovarne, zakaj se pa niso spomnili, da bi postavili tovarno saj s primerno zmogljivostjo? Saj to ne zahteva velikega kapitala in ne komplicirane proizvodne tehnike.

Sedaj je pomanjkanje surovega kavčuka in saj prisililo tovarno, da je v januarju morala ustaviti obratovanje "za teden dni". Poslala je delavce domov, kar jih pa ni preveč bolelo, saj imajo pravico do 80% rednih povprečnih dohodkov. S takimi prejemki se pa že da za silo shajati. Čutila je pa to tovarna sama, kajti tedenska proizvodnja je zanj vredna 368 milijonov dinarjev, tedenski kosmati dobiček pa znaša zanj 108 milijonov dinarjev.

Tovarna je čutila, kaj jo čaka. Že lani je napravila načrt, da bo rabila vsake tri mesece nekaj nad \$4 milijone deviz za nakup kavčuka, saj in podobnega pomožnega materiala. To bi zadostovalo, da producira na vsake tri mesece okoli 460 vagonov gumijevih izdelkov. Račun je bil narejen brez krčmarja. Banka ji je dodelila, pa še ne dala, samo dobra \$2 milijona. Tako je podjetje ostalo sredi januarja brez surovin in brez deviz za njihov nakup. Moralo je ustaviti proizvodnjo.

Nekaj surovin je bilo kar pri rokah, samo plačati jih je bilo treba. Na Reki je ležalo 10 vagonov indonezijskega kavčuka, toda njegov lastnik Sukarno ga noče izročiti brez plačila v dolarjih. Tito in njegovi prijatelji sicer radi zabavljajo proti Ameriki, toda v medsebojnih obračunih se pa najraje zanesejo na ameriške dolarje. Tudi saj je dosti v Italiji napradaj, toda "Sava" dolguje laškemu dobavitelju še od lanskega leta okoli 40 milijonov lir (nekaj manj kot \$70,000). Ker ne more poravnati niti tega skromnega zneska, ni saj iz Italije. Ako "Sava" ne more plačati niti tistih 10 vagonov na Reki, kako naj kupi še nove količine kavčuka, ki gredo v nekaj sto vagonov?

"Savo" čakajo torej težki tedni. Bo s svojimi delavci brez posla. Ker mora nositi breme brezposelnosti za svoje delavce, bo lezla v dolgo. Ker nima lastnega premoženja, jih bo morala plačati država z inflacijo. Podobna usoda čaka verjetno tudi ostale tovarne v tej industrijski stroki.

Zastoj proizvodnje v industriji gumijevih izdelkov se bo pa hitro čutil v vsej jugoslovanski industriji. Ni skoro tovarne, ki ne bi rabila v svoji proizvodnji tega ali onega gumijevega izdelka. Ker ga ne bo imela, bo morala obstati z nedovršeno proizvodnjo. Ta nevarnost preti tovarnam avtomobilov, kamionov, kemični stroki, strojnim tovarnam, tovarnam koles itd. Povsod se bodo zaloge polnile z nedovršenimi industrijskimi izdelki, trgovine bodo pa ostale brez blaga. Brezposelnosti po tovarnah se bo pridružilo pomanjkanje blaga v trgovinah.

To pa še ni vse. Tovarne ne bodo mogle samo dobavljati svojim domačim odjemalcem, ne bodo mogle izpolniti svojih obvez tudi napram odjemalcem v tujini, ki se bodo naveličali čakati in bodo našli druge dobavitelje, seveda ne v Jugoslaviji. Tako se bo zastoj gospodarskega prometa preselil tudi v jugoslovansko zunanjo trgovino.

Razume se, da si bodo tista podjetja, ki rabijo v svoji proizvodnji gumijeve izdelke, skušala pomagati z uvozom. Kar jim "Sava" in ostale podobne tovarne ne bodo mogle dobavljati, bodo skušale kupiti v tujini. Zato bodo rabile devize. V Beogradu se bo po tej poti vnel divji boj za devize. Kdor bo imel boljše zveze in varuhe, bo vsaj nekaj dosegel, vsi drugi bodo ostali na cesti. Da v tem boju slovenske tovarne ne bodo imele srečne roke, si lahko mislimo. Kardelj ima druge skrbi, se ne briga za take praktične težave, njega zanima le "visoka teorija".

Kar bo pa še gumijevih izdelkov prišlo na trg, bo postalo dražje. Pomanjkanje blaga bo gnalo cene gumijevih izdelkom navzgor.

Da bo tragedija "Save" še večja: lani je "Sava" izvozila 56% vsega, kar je Jugoslavija izvozila na gumarskih izdelkih, dobila je pa zato samo 19% potrebnih uvoženih surovin. Živela je torej od starih zalog, ki jih je sedaj zmanjkalo.

Namenoma smo obširneje obračunali slučaj "Save".

Je namreč tipičen za komunistično industrijalizacijo Jugoslavije. Lepo prikazuje, kako so vse tovarne v eni ali drugi obliki, popolnoma ali vsaj deloma, naravnost ali po ovinkih, navezane za uvoz, to se pravi na tuje devize, ki jih režimu tako usodno primanjkuje. Radi pomanjkanja deviz bo zastala industrijska proizvodnja, kar bo pomenilo najbolj strahoten dokaz za zgrešeno komunistično industrijsko politiko.

To stanje se ne da popraviti na hitro roko. Tito lahko postavlja na primer elektrarne, da krije potrebo po elektrici, deviz pa ne more pričarati preko noči. Ker se noče nasloniti na tuj nasvet in na tuje sodelovanje, bo stal pred ne-rešljivim problemom, kaj sedaj. Ta problem ga pa ne bo mučil samo letos, mu bo visel na vratu še dolga leta. Zavožena industrijalizacija se namreč ne da spraviti na pravo pot v par letih. Še posebno takrat ne, kadar jo skušas sanirati s komunističnimi gospodarskimi plani in gospodarskimi sistemi. Čisto eksperimentiranje mu pri tem ne bo nič pomagalo.

BESEDA IZ NARODA

Iz življenja pionirjev

Cleveland, O. — V današnjem dopisu želim predstaviti slovensko družino, ki je v Ameriki že mnogo let. To sta Mr. in Mrs. Frank Orehovec, 8703 Vineyard Ave. Frank je doma iz Boštajna pri Krškem na Dolenjskem. Kot mlad fant je zapustil očetov dom že leta 1904. V Cleveland je prišel jeseni istega leta. Nastanil se je pri bratu Jožetu na Marble Ave. V tistih časih sta bili Marble in Burke aveniji po večini slovenski, največ Dolenjcev je bilo naseljenih tam. Delo se je pa težko dobilo. Fantje so hodili od tovarne do tovarne. Povsod so se jih otepal in odpravili. Z bratovim posredovanjem se mu je posrečilo dobiti delo pri American Steel Wire Co. V tej tovarni je Frank delal vse do leta 1946, ko je stopil v zaslužni pokoj. Žal sta ga težko delo v tovarni in starost popolnoma izčrpala. S pomočjo palice le težko hodi po hiši, a ko mu pismo- noša prinese Ameriško Domovino, se ob njej odpočije, saj jo čita že 58 let.

Pred 50 leti sta bili Marble in Burke Ave. zelo obljudeni. Večinoma so tam živeli Slovenci, le malo je bilo Hrvatov. Tam so bile kar štiri gostilne. Na Marble Ave. ob železniški progi je mnogo let vodil gostilno rojak John Bradac, malo višje pa Anton Tomazin. Nad gostilno je bila dvorana, v kateri so zborovali društva. Tam je imel gostilno tudi Jud Sam Greangler, na Burke Ave. pa John Skrabec, po domače smo mu rekli "shorty". V tistih časih se je zelo veliko pilo in tudi kaj nespametnega storilo. Danes na tistih cestah ni salonov ne rojakov. Vse se je odselilo v boljše okolice. Veliko jih je odšlo v večnost.

Pa se povrnimo k Franku Orehovcu in njegovi življenjski poti.

Leta 1906 je prišla od Sv. Vida pri Stični mlada in prijazna dekle. Po čudnem naključju je dobila delo pri gostilničarju Samu, katerega sem že prej omenil. V tistih časih so gostilničarji zelo radi najemali slovenska dekleta. V tisto gostilno, kjer je streglo slovensko dekle, so fantje zelo radi zahajali. Tudi Frank se je rad ustavljal v gostilni pri Judu Samu. Tam je spoznal to slovensko dekle in jo ob priliki vprašal, če bi hotela postati njegova žena in sama svoja gospodinja. Seveda, je rekla, rada bom šla s teboj skozi življenje, saj sem teh pijancev že naveličana. Res sta se podala v župnišče sv. Lovrenca. Father Kerže ju je prijazno sprejel. Ko je bilo vse potrebno urejeno, ju je Father Kerže v ponedeljek, malo pred pustom v cerkvi sv. Lovrenca leta 1908 tako dobro zvezal, da po 57 letih še kar dobro drži. Leta 1958 sta Mr. in Mrs. Frank Orehovec tiho praznovala zlato poroko. Žena izgleda še trdna in zdrava, le sluh ji je popolnoma odpovedal. V zakonu se jima je rodilo pet otrok, dva sta umrla, trije so poročeni in imajo svoje družine. Jaz ju poznam že dolgo. Dokler je bil Frank pri moji, je rad hodil v

cerkev k sv. maši. Sedaj ne more več, ker le s palico težko hodi po hiši. Pač pa na njun dom prav rad pride č. g. Arthur Zanutič in jima podeli sv. zakramente in jima da dušno tolažbo, da lahko po zemeljskem trpljenju pričakujemo plačilo v nebesih. Tudi jaz jima želim, da vdanost nosita teži križ starosti in trpljenja. Na večnost pa moramo biti pripravljeni, da se ne bojimo božje poslanke, kadar ta pride po nas. Bodita oba prav ljubeznivo pozdravljena!

Jakob Resnik,
prijatelj družine

Triglavske slovo od predpusia

MILWAUKEE, Wis. — Slovensko društvo TRIGLAV je znano v Milwaukee. Njegove prireditve, naj si bodo kulturne ali zabavnega značaja, so vedno na dostojni višini. Zato so rojaki in prijatelji preteklo nedeljo, 21. februarja, zopet napolnili dvorano sv. Janeza ter se prijetno zabavali na triglavske predpusti in maskaradni veselici. Zabava je potekla v lepem prijateljskem vzdušju. Seveda so številne maskarade ustvarile obilo smeha in veselega razpoloženja. Nekatere maske in kostumi so bili res občudovanja vredni.

Pri glasovanju za najlepše maske je bilo prirojeno prvo mesto ciganske trojki, ki so jo tvorile članice Terezika Kotar, Herta Majhenič in Matilda Simčič. Z drugo nagrado je bil nagrajen arabski par Frances in Jože Dragan, tretjo nagrado sta prejela vagabundski par Rudi Kotar in Dari Strmšek in četrto Minka Mejač kot klovni. Tudi ostale maskare so bile nagrajene z lepimi darili.

Seveda zaslužijo vso pohvalo tudi vsi sodelujoči člani, članice in mlada dekleta, ki so pripravile okusno domačo večerjo in domače pecivo ter vsem gostom iz Milwaukeeja, Waukegan, Kenoshe in iz drugih bližnjih krajev. Skratka, bil je prijeten slovenski zabavni večer in hvala vsem, ki so ga pripravili. Bilo je tako, kot pravi pesem:

Skup se snidemo,
vince pijemo
in veselo zapojemo.

Pozdravljeni!

L. G.

Zabava upokojencev po seji

EUCLID, O. — Članstvu Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu se tem potom naznanja, da se bo vršila redna mesečna seja dne 4. marca ob 2. uri popoldne v SDD na Reher Ave. Poleg drugih zadev bo na seji poročano tudi o izidu zadnje priredbe.

Po seji bo serviran običajni trimesečni prigrizek. Nato se bo pričela kartna zabava in tombola. Zadnja taka zabava je bila zelo živahna in uspešna in člani imajo svoje družine. Jaz ju poznam že dolgo. Dokler je bil Frank pri moji, je rad hodil v

"Poročevalec, ki vara"

TORONTO, Ont. — Pod tem naslovom je nepodpisani dopisnik objavil v Ameriški Domovini zelo lepo poročilo o predavanju univerzitetnega profesorja Edwarda Wakina, ki ga je imel na sestanku Društva N.I.J. v Torontu. Ob tem poročilu sem si vzel marsikako navdilo k srcu; zlasti se to, da morajo poročevalci novic poročati le to, kar se je zgodilo in tako, kot se je zgodilo. Ni pa naloga poročevalca, da dodaja k dogodkom svoje sodbe in jih barva po svojih željah.

Minula me je pa dobra volja, ko je ta dipisnik na koncu tega dopisa prišel v razlaganje in je storil ravno drugače, kot je ta predavatelj poročevalcem svetoval. Ni šel s svojim poročanjem le v razlaganje, ampak v obsojanje in je obsodil stvari, ne da bi jih bil prej dokazal.

boj, ker Klub tega nima na razpolago.

Pridite torej v velikem številu, da se spet enkrat pošteno razvedrimo! Frank Česen

IZ NAŠIH VRST

Weston, Ont. — Spoštovana uprava! Vaše obvestilo, da mi poteče naročnina, sem prejel. Prilagam Vam denarno nakaznico za celo leto naprej. Z listom sem zadovoljen in ga tudi še precej redno dobivam. Brez njega bi bilo meni kakor tudi moji ženi dolgočasno, zato ga pa vsega od kraja do konca prečitava.

Z odličnim spoštovanjem in najlepšimi pozdravi Stefan Stukelj

Toronto, Ont. — Spoštovano uredništvo! Priloženo Vam pošiljam ček za enoletno naročnino. Z listom sem zelo zadovoljen. Vas lepo pozdravljam Joseph Malesich

Geneva, O. — Cenjena uprava! Ravno danes mi je padlo v glavo, da mi 1. marca poteče naročnina na moj dragi list Ameriška Domovina. Takoj Vam želim poslati ček za celoletno naročnino za moj priljubljeni list, katerega zelo rad čitam. Ne vem, koliko časa ga bom še, ker sem že 77 let star. Lepo Vas pozdravljam in ostajam Vaš zvesti naročnik. Zbogom, Mrs. Debevec in vsi, ki delate pri listu.

John Stark

Wickliffe, O. — Cenjeno uredništvo! Priloženo Vam pošiljam naročnino za eno leto. Ameriško Domovino rada berem. V njej je vedno dosti novic in drugega zanimivega branja. Ne bi mogla biti brez nje. Ta list dobivam že, odkar izhaja. Toplo ga priporočam vsem tistim, ki nanj še niso naročeni. Vem, da bodo zadovoljni z njim.

Vam, cenjeno uredništvo, pa želim dosti novih naročnikov in obilo uspeha pri Vašem delu. S pozdravom! Mrs. Anna Snyder

Catskill, N.Y. — Spoštovani! Priloženo Vam pošiljam ček za nadaljnjo naročnino. Hvala Vam za obvestilo, da nam poteče naročnina. Želim Vam mnogo uspeha in novih naročnikov. Lepo pozdravljam uredništvo in upravo lista ter vse čitatelje Ameriške Domovine.

Jože in Anne Pfeifer

— Za sod jabolčnika je treba stisniti 12 do 15 mernikov jabolka.

KULTURNA KRONIKA

Zaključil je namreč svoje poročilo z besedami:

"Kar je prineslo toliko telesnega in duhovnega gorja nam, to naj sedaj napaja duševnost naših najmlajših in to iz edinega razloga, ker je posoda — jezik — lepa. Zastrupitev ni nič manj nevarna, če jemljemo strup iz lepe posode. Nihče ne bo jemal strupa, če mu kruha ne manjka, zlasti pa ne bo jemal strupa, če mu belega kruha preostaja. In Slovenci v svetu imamo obilico dobre duhovne hrane zase in za našo mladino v dobrem in svobodnem slovenskem tisku."

Ne mislim odgovarjati piscu teh vrstic, kajti ta profesor, ki je tako lepa navodila dajal poročevalcem, ga ni prepračil, ko je v istem članku spet z viška nezmotljivosti obsodil tiste, ki v pomanjkanju primernih slovenskih učbenikov v zamejstvu in v izseljenstvu segajo tudi po neoporečnih učbenikih, ki so zadnja leta izšli v Sloveniji. Imamo v slovenski šoli in v slovenski župnijski knjižnici domača vse učbenike in vse mladinske knjige, ki so izšle v zamejstvu in v izseljenstvu. A če hočemo, da bo okrog 100 otrok vsaj eno slovensko knjigo na leto prebralo, nam teh slovenskih mladinskih knjig, ki so izšle izven Slovenije po drugi svetovni vojski, že prvo leto zmanjka. Ta dopisnik nam pa trdi, da je dovolj belega kruha — mladinskih knjig, ki ga mi ne izrabimo in raje dajemo otrokom strup in tujo učnost.

Zelo veliko pravljic, ki so izšle v Sloveniji, je prav tistih, ki so jih naši pisatelji napisali že v preteklosti. Sedaj so le ponatisnjene in z novimi slikami ilustrirane. Pri takih knjigah sploh ni govora o strupu. Tudi je izšlo v Sloveniji več pravljic, ki so v vsakem pogledu le svet bajk brez kakršnekoli komunistične, kaj šele brezverske tendence. Dobe se tudi komunistično barbarane, ali drugače premalo plemenito pisane knjige za otroke, in take je treba izločiti; zato je treba nujno vse, kar pride za mladino iz Slovenije, preje natančno pregledati. Zato mislim, da bi bile vse slovenske šole v Kanadi in v Združenih državah hvaležne tistemu, ki bi objavljali seznam slovenskih mladinskih knjig, ki izidejo v Sloveniji in so tudi tako pisane, da jih brez kake nevarnosti lahko damo mirno brati tudi tukajšnji mladini. G. Zdravko Novak ima na primer precejšen pregled čez slovenske knjige in mu bomo hvaležni, kadar bo objavil v Ameriški Domovini, katere dobre mladinske knjige ima spet na razpolago.

In še eno željo imam. Rad bi videl, da bi kdo od slovenskih šolnikov in kulturnih ustvarjalcev res strokovno — sine ira et studio — ocenil Marije Jalenove knjigi: Spoznavajmo slovenski jezik za 4. in 5. razred osnovnih šol. Ti dve knjigi smo v tem šolskem letu uporabljali v slovenski šoli. Obe sem dosti vestno prebral in reči moram, da nisem našel niti enega stavka, ki bi mogel žaliti verski ali moralni čut še tako občutljivega človeka. Vsega skupaj je v obeh knjigah, ki ima vsaka čez 150 strani, nekaj stavkov, ki lahko žalijo uho kaknega odraslega begunca, ki je doma doživljal komunistično revolucijo; za tu rojene otroke je pa to res tuja učnost, ki je ne bodo razumeli, tudi če bi bil kak učitelj tako nespameten, da bi jim začel pomen tistih besedi razlagati. V naši šoli so hvala Bogu sami taki učitelji, ki so se proti komunizmu vedno borili in bi prvi to knjigo zavrgli, če bi jim kdo dokazal, da ta učbenik otroke vzgaja za komunizem ali protikrščanski socializem. Zato ni v teh dveh knjigah nobenega spisa o Bogu ali o slovenskih krščanskih običajih. Tako otrokom gotovo ni podana celotna duhovna podoba

slovenske duše. A kar je podane v teh knjigah slovenske miselnosti, je dobra in dosti široka. Omenja pesmi Prešerna, sestavke pisatelja Levstika, Stritarja, Jurčiča, Dragotina Ketteja; največ je pa spisov Finžgarja, klasična slovenskega jezika. Seveda tudi Cankar in Zupančič pride ta na vrsto. In kar obe knjigi dela posebno privlačni in etično visoki, so slovenski ljudski pregovori, ki so zelo bogato posejani po obeh knjigah. V teh pregovorih ni zajeta le pristna slovenska modrost, ampak tudi zdrava pravna načela, ki morajo vsaj toliko žaliti čut zagriženih komunistov, kot katere od naših ljudi na primer pesmica: Kurirček. Med pregovori so na primer: "Svoboda je največje bogastvo. Človek brez svobode je kakor riba brez vode." Da ne omenjam drugih pregovorov, ki izražajo komunistični ideologiji čisto nasprotno misel.

Prepričan sem, da se noben slovenski kulturni ustvarjalec, ki bo ti dve knjigi resno prebral, ne bo upal trditi, da sta ti dve knjigi lepa posoda s strupom. Celotno dvomim, da bo kak resen slovenski kulturni delavec upal trditi, da sta ti dve knjigi lepa posoda z ničredno vsebino, ali s tujo učnostjo, ker je po vsej sestavini slovenska. Rad pa priznam, da bi se dala take vrste knjiga zelo izpopolniti s krasnimi berili najboljših slovenskih pisateljev in pesnikov tako iz preteklosti, polpreteklosti in sedanosti; in če bi bila doma verska svoboda, bi tudi Bog in krščanski običaji slovenskega ljudstva prišli do izraza, medtem ko mora ta knjiga molčati o vsem tem. Aluzije na vojaške dogodke iz komunistične revolucije, dasi jih je le malo, so pač pustile nekaj madežev na tej sicer tako odlični, res strokovni knjigi, kar se tiče spoznavanja slovenskega jezika.

Ko bi na primer Kulturna Akcija v Argentini izdala tako knjigo za višje razrede slovenske šole in vzela za podlago prav to knjigo, le da bi izbrala druga slovenska berila najboljših slovenskih pisateljev in pesnikov, tudi sedaj živeti izven domovine, bi mi tako učno čitanko pograbili z obema rokama in bi jo za slovensko šolo naročili, naj bi bila še tako draga. Sedaj pa vsi učitelji, ki poučujejo v slovenskih šolah v izseljenstvu, pogrešajo dobrih učbenikov in ni res, da segamo po strupu, beli kruh pa zametujemo. Skušamo ta problem rešiti tudi za ceno velikih žrtev. Tako bo preč. g. Tone Zrnec, C.M., s pomočjo učiteljskega zbora slovenske župnije Marije Pomagaj do prihodnjega šolskega leta izdal slovenski čitanki za 1. in 2. razred; ter za 3. in 4. razred. In če bi Kulturna Akcija v Argentini izdala še podobno knjigo kot je Marije Jalenove: Spoznavajmo slovenski jezik, bi bil vsaj glavni problem slovenskih učbenikov dosti dobro rešen, in ne bi bilo treba segati po učbenikih iz Slovenije.

Hotel sem le nakazati resnični problem slovenskih šol v zamejstvu. Taka demagoška gesla, ki sicer razburijo kri dobrih preprostih slovenskih staršev, češ da mladino zastrupljamo s komunizmom, zbude sicer videz borbe za krščansko načelnost, dejansko pa več škodijo kot koristijo in niso v skladu s krščanskim pravičnostjo in ljubeznijo. Mislim, da noben še tako strogi moralist ne bi obsodil Marije Jalen, da s tema knjigama zastruplja mladino; še manj bi obsodil tiste, ki pri slovenskem pouku ti dve knjigi uporabljajo, in vse enostavno spuste, kar le malo diši po komunizmu, oziroma po razmerah, ki jih je dejansko v teh letih ustvaril v domovini komunizem.

Napisal sem te misli, ne da bi hotel polemizirati s piscem onega članka, ampak le da bi mi kulturni ustvarjalci ustregli in bi ta problem rešili tako, kot je za slovenske šole v izseljenstvu najboljše.

Janez Kopač, C.M.

UPORNIKI

POVEST

Spisal Ivan Lah

To je starca pogrelo. "Eee, potrpi no, saj ne teče voda v grlo in kozolci tudi še ne gore. Ta vražji sin."

"Le da no," je naganjala Poberinka, ki se je prikazala od nekod.

Po dolgem iskanju je stal nazadnje vendar voz pred hišo, Poberin je zapregel vola in odšli so. Med tem pa je Janez po hišah pregovarjal gospodarje, naj ne dajo desetine.

"Kaj vi, oče, saj menda ne boste dali," je rekel vsakemu, ko ga je našel v hiši ali pred hišo. "Saj itak nimate dosti." "He," je zmignil gospodar z glavo in se čehljaj za ušesi, kakor to dela vsak Kranjec, kadar se česa ne more spomniti ali pa če ne ve, kaj bi storil ali govoril. Nagubanči čelo in gleda v tla. Kdo pozna vse njegove navade in muhe... "Malo, ali dosti, kaj si moreš pomagati. Daj, pa je. Malo ajde, praviš. Čim manj, tem manj bo grajski vzel. Praviš, da bi se upal."

"Seveda, saj nikjer več ne dajo." "E, mlada kri, ti lahko govoriš. Počakaj, da boš gospodar."

Med tem pa se je že po vasi pomikal voz in ljudje so dajali brez ugovora. Kar je storil prvi, storili so vsi, češ: kaj hočemo, sam se ne bom upiral, saj se še Poberin ni. Zadnji gospodar se je vendar uprl.

"Kaaaj?" je rekel Anže. "Kaj si neumen?" in gosposki človek je zapisal hišno številko.

"Ne dam, ne dam, ker sem pameten," je rekel kmet... Anže ga je grdo pogledal in voz je odpeljal dalje.

Mladega upornika pa je bolelo, da živi v taki vasi. To je premišljal Poberinov, ko je šel na Sap k upornikom. Zamišljeno je stopal po stezah čez polje.

"Ali ste jih?" je vprašal Guza.

"Ne," je odgovoril mladenič in šel dalje. "Saj sem vedel, da niste za nič," je govoril Guza. "Stari Poberin je šema. Še čudno, da je sin tak upornik."

"Mlajši zarod bo boljši," je rekel kovač.

"Imaš kaj prepaljenca, Guza?" je vprašal potem.

"Imam nekaj. Pojdi, Jerom, se boš potolažil."

In vsi so šli v hišo.

Janez je med tem prišel k Piskiku. Stopil je v hišo. Na beli postelji je ležal Marko mirno in se ni prebudil, ko so se odprla vrata. Ob vzglavju je sedela mati, skoncem postelje pa je slonela sestra Micka in zrla nepremično v bratov obraz, ki se je zdaj pa zdaj skrčil v bolesterne gube. Bolnik je imel glavo skrbno zavezano in ovito z mrzlimi ohladki. Ležal je kakor mrtev. Pri peči je sedela Suhoklela kot najbolj izkušena padarica v vasi. Visok stolec ji je služil za podnožnik in trla je v lesenem možnarju neke zdravilne rože. Vsi so molčali, da bi ne motili bolnika.

Mati je vstala in pokazala s prstom vstopivšemu Janezu, da naj ne govori na glas.

"Prav, da si prišel," je rekla potihoma; "po tebi je že popraveval. Počakaj, da se prebudi. Za zdaj je boljše, da spi." In odšla je ven. Janez se je usedel na njeno mesto in Micka ga je pogledala tako prijazno kakor v nedeljo, ko

sta skupaj plesala na bratovščini. Suhoklela je takoj vse opazila. "Tiho, tiho," je rekla Micka, ko je hotel Janez nekaj vprašati. "Poglej, kako lepo spi..." Nekaj časa sta molčala. Janez se je naslonil vstric nje na skončnico in oba sta gledala na bolnika.

"Molčita," je rekla Suhoklela, "da ga ne vzbudita." Onadva pa sta začela tiho šepetati:

"Poglej, kaj se vse zgodi,"

je reklo dekle...

"Ali je nevarno?"

"Pravijo, da..."

"Povozili so ga?"

"Pravijo, da je obstreljen."

"Kaj so streljali?"

"Seveda, cela vojska."

"To jim povrnemo."

"Onemu se je že povrnilo."

"Komu?"

"Oskrbnika so na Goričicah pobili; z Bogatcem sta se; oba sta ranjena."

Mladenič je pomislil.

"Ali si ti zmagal?" ga je vprašala ona.

"Ne," je odgovoril fant in zardel od jeze. "Kaj morem jaz. Bil sem sam..."

je šepetal in stisnil pesti... "Pri Bogu," je rekel glasneje. Bolnik je zastokal.

"Nujta, nujta, vzbudila sta ga," se je jezila Suhoklela. Spogledala sta se, kakor da ju je sram.

Bolnik je odprl oči.

"Marko, glej, Poberinov je tu," je rekla Micka, in stopila k vzglavju. Bolnik je molče izvelkel roko izpod odeje in jo podal prijatelju.

"Kako ti je?" je vprašal Poberinov.

"Bo že... Se bomo še... Bomo jih..." Pokazal je na prsi in rekel: "Tu, tu," in obležal je mirno. Oči so se zagledale proti stropu in obstale. Suhoklela je prinesla nove ovitke. Odvzela je obvezo in na čelu je zasijala široka rana, krvava, globoka, da je pretresel Poberinovega mrz, Micka pa si je zakrila oči z obema rokama.

"Kaj je tega treba?" je rekla mati, ki je zopet prišla v sobo. Bolnik je takoj zopet zaspal. Poberinov je odšel.

Na sredi vasi je našel Guzo in kovača. Sedela sta na nekem hodu in pila iz dolge steklenice.

"Tepci, strahopetci," se je jezil Guza in stiskal puško v roki.

Andrejko in Piskik sta stala skupaj.

"Zaradi ene vasi," je rekel Andrejko, "ki je poleg tega še Brinjskemu podložna, ne opešamo. Če nočemo dobro, naj imajo slabo!"

"Seme so," je trdil Guza.

"To je res," je pritrdil Poberinov.

"Saj tvoj stari stiska na vse načine, za grad ima pa toliko odveč," je rekel Guza.

"Za svojo staro kožo se boji," je menil kovač.

"No, dobro. Na, pij! Danes bom stražil celo noč; kdo ve, kaj pride."

"Jaz bom z vami," je rekel Poberinov.

"Dobro, se bova kaj pomečila. Puško dobiš pri Piskiku. Varni nismo; lahko nas ponoči napadejo, pa zapro."

Tako je modroval Guza, ko je kovač odšel.

Po vasi pa je pridiral v tem trenutku jezdec na nizkem konju.

"Na Posavju zmaga. Drugi teden se vsi upro," je vpil jezdec s konja, ko je obstal pred Andrejkom.

(Dalje prihodnjic)

MAREC						
Sa	Mo	Ta	We	Th	Fr	Sa
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

KOLEDAR društvenih prireditev

MAREC

14.—Marijin dvor št. 1640 Kato-liških borštarnjev priredi zabavno opoldne z igranjem kart v šolski dvorani pri Mar. Vnebovzeti. Začetek ob 3.30.

14.—Balinarska tekma v SDD na Waterloo Rd.

20.—Gospodinski klub na Jutrovem priredi (spageti) večerjo ob 6. uri v SDD na 10814 Prince Ave.

21.—Društvo Najsv. Imena fare sv. Vida ima letni zajtrk "Pancake & Sausages" v novi šolski dvorani od 8. zj. do 1. pop.

21.—Zveza slov. narodnih domov priredi banket v čast "slovenskega moža 1965" v SND na Maple Heights.

28.—Pevsko društvo JADRAN poda v SND na Waterloo Rd. koncert. Začetek ob 3.30 pop.

28.—Glasbena Matica priredi pomladanski koncert v SND na St. Clair Ave.

APRIL

4.—Dramatsko društvo LILIJA poda Finžgarjevo dramo "Razvalina življenja" v Slov. domu na Holmes Ave.

24.—DSPB Tabor priredi svojo pomladansko družabno prireditev v Slov. domu na Holmes Avenue.

25.—Pevski zbor SLOVAN poda v SDD na Recher Avenue svoj pomladanski koncert.

MAJ

2.—Pevski zbor Triglav priredi svoj letni koncert v Sachsenheim dvorani na 7001 Denison Avenue.

9.—Materinski dan Slovenske šole pri Sv. Vidu.

16.—Podružnica št. 41 SZZ praznuje 35-letnico ob času državne konvencije v SDD na 15335 Waterloo Rd. Večerja ob 5. uri.

16.—Klub slov. upokojencev za Senklersko okrožje priredi zabavni večer z večerjo v spodnji dvorani SND na St. Clair Avenue.

16.—Slovenska pristava ima svoj redni občni zbor na Slovenski pristavi. Začetek ob treh popoldne.

29. in 30.—Društvo SPB Cleveland in Zveza DSPB priredi Spominski dan ob 20-letnici žrtve komunistične revolucije in okupacije Slovenije s sv. mašo pri Lurški kapeli na Chardon Road.

JUNIJ

6.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi piknik v parku sv. Jožefa na White Rd.

12. in 13.—Zveza DSPB "Tabor" priredi na Slovenski pristavi SPOMINSKO PROSLAVO in Tabor v spomin 20. obletnice

vetrinjske tragedije.

27.—Slov. šola pri Sv. Vidu, počitniška prireditev na Slov. pristavi.

JULIJ

4.—Slovenski dan s sodelovanjem slovenskih skupin na Slovenski pristavi.

7.—Federacija klubov slovenskih upokojencev v Metropolitan Cleveland priredi piknik na SNPJ farmi.

11.—Pevski zbor "Korotan" priredi na Slov. pristavi piknik.

25.—Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti ima na Slovenski pristavi piknik.

AVGUST

1.—Slov. smučarski klub ima na Slov. pristavi svoj piknik.

8.—Slov. telovadna zveza ima svoj nastop in piknik na Slovenski pristavi.

22.—Slovaški klub ima piknik na Slovenski pristavi.

29.—Oltarno društvo sv. Vida bo v farni dvorani serviralo od opoldne do treh pop. kosilo.

SEPTEMBER

26.—Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

26.—Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ priredi banket ob 70-letnici obstoja v šentviškem avditoriju.

OKTOBER

9.—Proslava 45-letnice ustanovitve Slov. društvenega doma na Recher Avenue.

9.—DSPB "Tabor" priredi svojo jesensko družabno prireditev v Slov. domu na Holmes Ave.

24.—Cerkveni zbor Ilirija praznuje 40-letnico svojega delovanja.

NOVEMBER

7.—Glasbena Matica poda v SND na St. Clair Avenue opereto "Lucia Di Lammermoor."

21.—Pevsko društvo JADRAN poda koncert v SDD na Waterloo Rd. Začetek ob 3.30 popoldne.

Poštna uprava 'opazuje' 24,000 naslovnikov

WASHINGTON, D.C. — Zastopnik poštne uprave je izjavil posebnemu senatnemu odboru, da ima pošta seznam okoli 24,000 oseb, ki kontrolira njihovo pošto, vendar pa pisem samih ne odpira. Pod kontrolo so osebe, ki nanje leti sum, da vršijo ali so vršile kaznjiva dejanja, od tatvin in ropov pa do ubojev, razpečavanja nemoralne literature, tihotapljenja itd. V to skupino ne spada kontrola, ki je potrebna za boj proti podtalnim komunističnim akcijam. To delo opravlja zopet neki posebni pošt-ni organ.

Senatorjem se je številka 24,000 zdela previsoka, zato so zahtevali, naj jim pošta predloži spiske z imeni osumljencev. Tega pa pošta noče napraviti, ker se boji, da bodo imena prišla v javnost. Pravi zlikovci bodo opozorjeni, kdo jih kontrolira, nedolžnim se bo pa zgodila krivica.

V senatnem odboru še ne vedo, kako bi se dogovorili s pošto, da bi dobili vpogled v spiske.

Republikanci se vnamajo za volivno pravico črncev

WASHINGTON, D.C. — Republikanski kongresniki so že 8. februarja vložili svoj zakonski načrt, kako naj federacija sama organizira registracijo črnih volivcev, ako jo državni in občinski uradi bojkotirajo. Od takrat je pa predsednik Johnson ponovno izjavil, da bo tudi federacija storila primerne korake.

V federalnem tajništvu za pravosodje so se res zavzeli za delo na zakonskem osnutku, pa jim vse skupaj ne gre od rok. To zamudo je sedaj izrabilo 31 republikanskih veljakov (kongresnikov, senatorjev in guvernerjev) in sporočilo Johnsonovo zahtevo, da naj gleda, da bo Kongres takoj začel obravnavati njihov osnutek od 8. februarja. Iz Bele hiše so dobili odgovor, da bo "v kratkem času" dovršeno tudi besedilo zakona, kot ga je zamislilo federalno tajništvo za pravosodje.

Konservativni južni demokratje gotovo ne bodo gledali lepo svojih nekdanjih republikanskih zaveznikov, to lahko trdimo.

Vatikansko ječo so prestavili

VATIKAN. — Vatikanska ječa je gotovo zanimivost in znamenitost svoje vrste. Obstaja samo iz dveh celic, ki sta pa le redkokdaj zasedeni, navadno samo za par ur. Tja spravljajo namreč male tatiče, ki kradejo v baziliki sv. Petra, v vaticanskih muzejih in palačah in vaticanskih vrtovih.

Ječa je bila do sedaj na eni med najlepšimi razglednimi točkami znotraj vaticanskih zidov. Zato je marsikateri jetnik ni rad zapustil. Sedaj so jo prenesli na odmaknjeno mesto v neposredno bližino vojašnic, ki v njih živijo vojaški vaticanske švicarske garde. Zadnjih 20 let ni v ječi prenočeval noben pripornik, so vse izpustili do mraka.

Jug dela letos brez tujih sezonskih delavcev

WASHINGTON, D.C. — Med najhujše zakulisne boje v naši prestolici spada trenutno boj za in proti tujim sezonskim delavcem v južnih državah. Tam zori sedaj že prvo sadje, pospravljaj-nje zgodnje zelenjave je pa v

polnem teku. To se pravi, bi moralo biti, pa ni. Farmarji so namreč upali, da jim bo federalno tajništvo zopet dovolilo najemanje tujih sezonskih delavcev, pa se je federalni delavski tajnik Wirtz temu odločno uprl, seveda ima za seboj predsednika Johnsona.

Farmarji trdijo, da jim manjka delavcev, na drugi strani je pa samo v Kaliforniji prijavljenih kakih 300,000 brezposelnih. Pravi vzrok za farmerske proteste so pa mezde. Dočim so tuji sezonski delavci dobivali \$0.50 do \$1.00 na uro, je treba plačevati domačim \$1.15 do \$1.40. Poleg tega se domači ne zadovoljujejo z vsakim stanovanjem.

V tajništvu za poljedelstvo pravijo, da je letošnje leto prehodna doba, ki res dela farmarjem težave, ki so jih pa deloma sami krivi, ker se niso pravočasno brigali za domače sezonske delavce.

Čas spreminja tudi angleške konservativce

LONDON, Ang. — Amerika je gotovo glavna trdnjava svobodne demokracije, toda o njej ni na primer nobenega sledu v Washingtonu. Prebivalci naše prestolice nimajo svobodno voljene mestne uprave. Mestne posle vodi Kongres, toda na žalost ne ravno spodbudno in vzorno. Tudi v Kongresu se demokracija še ni razbohotila.

Na podoben način se igra usoda tudi v Londonom. Tudi Anglija je trdnjava svobodne demokracije, pa jo je vendarle najmanj v angleški konservativni stranki. Stranka ni imela do sedaj niti prilike, da svobodno izbere svojega predsednika. Vidnim strankinim pristašem daje tradicija pravico, da izberejo med seboj načelnika stranke, ostali politiki pa ga morajo priznati. Ta sistem je še nekako prebolel tudi moderne čase. Demisija predsednika Macmillana je pa sprožila val, ki bo moderniziral konservativce. Macmillanovega naslednika so namreč zopet izbrali privilegirani konservativni vrhovi in se pri tem pošteno sprli. Par vidnih konservativcev ni hotelo iti ravno zaradi teh škandalov v zadnjo konservativno vladno predsednika Home.

Sedaj so konservativci v opoziciji in mislijo, da je pripraven čas, da spremenijo volivni postopek za funkcije v stranki. Volivno pravico bodo imeli vsi konservativni poslanci, odločevala bo večina. Kako bo to novo načelo funkcioniralo, bomo kmalu videli. Konservativci se namreč pripravljajo na nove volitve in morajo zato najti novega strankinega načelnika. V Angliji je namreč navada taka, da načelnik, ki je zgubil volitve, ne more voditi novih.

Španskih študentov se je polastil nemir

MADRID, Šp. — V Madridu

je na vseh visokih šolah okoli 50,000 študentov, ki pa nimajo skupne organizacije. Samo na filozofski fakulteti jih je nad 4,000. Niso bili zadovoljni s fakultetno upravo; nabralo se jih je okoli 4000, ki so šli skupaj s 4 profesorji k rektorju, da se pritožijo. Pa do rektorja niso prišli. Jih je preje policija razgnala, profesorje pa zaslila in nekaj časa priprla.

Študentje so nato sklenili, da bodo štrajkali na poseben način: sedeli bodo v šolskih klopih, dokler jih rektor ne sprejme in sliši njihove pritožbe. Obenem so pozvali še vse ostale študente, naj tudi "štrajkajo" z njimi vred. Za Španijo je to političen dogodek prve vrste, kajti med 4 glavnimi študentovskimi zahtevami je tudi tista o "svobodi besede." Protestna spomenica pa govori tudi o svobodi zbiranja, solidarnosti z delavci in amnestiji. Francov režim ne kaže veselja, da bi proti študentom nastopil s preveliko silo.

AFL-CIO bodo agitirale tudi pri državnih in občinskih volitvah

BAL HARBOUR, Fla. — Izvršni odbor AFL-CIO je sklenil, da naj "pododbor za politično izobrazbo" začne s politično propagando tudi pri občinskih, okrajnih in državnih volitvah. Pododbor je namreč ugotovil, da so popolnoma zanesljivi samo ti isti volivci, ki gredo na volišča ob vsaki priliki in ne samo vsako drugo ali celo le vsako četrto leto. Zato bo gornji pododbor, znan pod imenom COPE, nastopil pri približno 1,000 občinskih in državnih volitvah, ki se bodo letos vršile širom dežele. Pododbor bo tudi poživil svojo akcijo za registracijo črnih volivcev.

Tekom debate o tej točki je predsednik Meany rekel, da je l. 1960 zmagalo 57% kandidatov, ki jih je podpiral COPE, l. 1960 že 60%, lani pa kar 68%. COPE je lani porabil za agitacijo okoli \$900,000.

Ženske dobijo delo

Ženska dobi delo
Iščemo žensko za delno zaposlitev v restavracijski kuhinji. Kličite EV 1-9831 od 7. zjutraj do 11. dop. (41)

MALI OGLASI

Stanovanje v najem

Tri neopremljene sobe in kopalnica, zgoraj. Furnez. Samo odraslim. Kličite EX 1-5553. (—45)

Hiša naprodaj

Krasna enodružinska, moderna, preproge in zavese, klet in garaža, lep vrt, na 1015 E. 62 St. severno od St. Clair Ave. Kličite 881-4654. (—42)

Lastnik prodaja

V Euclidu, dvodružinska hiša, enodružinska hiša in velik lot. Vse 3 parcele, ena pri drugi, v fari sv. Kristine. Vse za \$37,900. Kličite KE 1-3697. (43)

V najem

Štiri sobno stanovanje se odda v najem za \$80. Peč, hladilnik in vse udobnosti vključene. Na 15257 Saranac Rd. Kličite 851-8344. (—41)

Naprodaj

Veliko zidano poslopje za dve trgovini na E. 200 St. Vprašajte na 756 E. 200 St. KE 1-1980. (44)

Prijatelj's Pharmacy

(ZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RACUN POMOCI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTION-
Clair Ave. & 68th St. EN 1-4212

IZDELUJEMO in popravljamo strehe, žlebove, dimnike, verandne zastore, furneze, itd.

FRANK KURE

R.F.D. 1, Rt. 44, Newbury, Ohio
tel. Jordan 4-5503

"KIPI" PRI OKREPČILU — Na sliki vidimo skupino igralcev, ki nastopajo v filmu "Ljubljani". Izgleda kot marmornati kipi iz antične dobe. Predno napravijo iz igralca tak "kip", je treba tri ure napornega dela. Skoraj enak čas je potreben, da se "kip" spremeni v običajnega človeka. Nič čudno torej ni, če se zbere k obedu kar "kipi".

PATRICK A. SHEEHAN:

NODLAG

"Ne vem," je odgovoril Donal, "trudno in v polspanju s trde klopi."

"Kje pa je Nodlag sama?" je vprašal Edmond Connors, ki se je od ognja ozrl okrog.

"Kje bi bila ob tej uri kot v postelji?" je dejala njegova žena. "Pojdi, Joan, in poglej, kaj počne!"

Joan je vzela svečo in stopila v spalnico, kjer je stala Nodlagina mala postelja tesno ob drugi veliki. Vrnila se je takoj s preplašnim obrazom.

"Nodlage ni!"

"Misli sem si, da bo kaj takega," je rekel stariček vstajajoč. "Medtem ko nismo na nič drugega mislili kot na svoje ovce in jagnjeta, nam je izginil otrok božji."

"Bila je s hlapci," je dejala Joan, pogledovaje Owena in Donala.

"Tam je že ni bilo," je zagodrnjal Donal. "Vsaj pri meni je ni bilo."

"Tudi pri meni ne," je zatrnil Owen. "Jaz nisem videl otroka, odkar je gospod Dunscombe odšel iz hiše."

"Odšla je na dvorišče," je rekel stariček, "in jaz sem ji rekel, naj tam počaka in gre z vami."

"Potem je odšla gotovo sama," je dejal Owen, "kajti jaz je nisem več videl, odkar je začelo snežiti."

Edmond Connors ni izpregovoril besedice, temveč je vstal, vzel s police ob ognjišču svoje rumene usnjene golenjake, jih nateknil in zapel.

"Kam greste?" je zaklical. "Otroka grem iskat. Kaj meni, da jo bom pustil zunaj, da pogine v tem strašnem mrazu?"

"Ali si znorel?" se je vmešala njegova žena. "Pojdi, Do-

nal! Pojdi, Owen! Ne more biti mnogo dalje od zoranega polja."

"Bojim se, da jo bomo zastonj iskali," je odgovoril Owen, "trudno vstajaje. Pojdi in vzemi svetiljko, Jerry, pa storiva, kar moreva!"

Tudi Donal je zlovoljen vstal in šel za bratom. Njihova obleka je bila čisto premočena od snega in velik oblak pare se je dvignil iz nje, ko so vstali.

"Daj jim kapljico žganja," je ukazal stariček, "ker bodo nemara morali iti dalje kot mislijo."

In v resnici so ga potrebovali, kajti bili so že izmučeni od velikega napora in sedaj so morali zbrati vse svoje moči, da poiščejo otroka. Zelo verjetno je bilo, da bi se bili branili takega dela, če bi ne bili pričakovali, da bo hitro opravljeno. Otroci ni mogel, so si mislili, oditi daleč od hiše. Najbrže jo najdejo v sosednjem poslopju ali kje v zavetju pod kakim glogom, ki so venčali vse jarke in meje po posestvu. Toda ko so zastonj iskali krog hiše in niso

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

WORK AND PLAY
IN SUNNY FLORIDA

RN's

Immediate openings on all tours for floor duty, operating room, IV, medical and surgical intensive care units. Must be eligible for Florida licensure. Excellent personnel policies. Highest salaries offered in non Governmental Hospital in the State of Florida.

Call personnel 532-3611 after 9 a.m. weekdays.

WRITE OR WIRE

**Mt. Sinai Hospital
of Greater Miami**

4300 Alton Road
Miami Beach, Florida

(42)

SCHOOLS

SEE FOR YOURSELF
Greer Training Heads
To Best Paying Jobs

In these BOOMING fields

AUTO MECHANICS
AUTOMATIC TRANSMISSIONS
MOTOR TUNE UP
BODY AND FENDER REPAIR
DIESEL MECHANICS
MACHINIST, TOOL & DIE
REFRIGERATOR & AIR
CONDITIONING

GAS, ARC, HELIARC WELDING
ENGINEERING DRAWING
BLUEPRINT READING
HEAVY EQUIPMENT
OPERATORS

CONSTRUCTION EQUIPMENT
MECHANICS
NEW 2-YEAR AUTOMOTIVE
AND DIESEL TECHNOLOGY

Complete training in our modern, well-equipped shops. Day and evening classes. Part-time job assistance while you learn. Over 100,000 successful graduates. Visit, Phone or Write for free information. No obligation.

**GREER TECHNICAL
INSTITUTE**
Founded 1902

2230 S. Michigan, Chicago, Ill. 60616
Victory 2-2300. Ask for Mr. Stone (41)

dobili na svoje zamolke klice "Nodlag! Nodlag!" nobenega odgovora, jih je začelo skrbeti in dogovorili so se, da se razidejo: Owen in Jerry sta prevzela hribčke za hišo, Donal pa se je napotil proti potoku. V nekoliko trenutkih se niso mogli več videti in slišati, ker so se pomikali v različnih smereh; vsak je bil le prikazni podoben kup snega in se je komaj razločeval od zametov in belih gričkov ali od zasneženih grmov in dreves po žalostni pokrajini.

Delo je bilo trudapolno in Donal je sam iskal v tej strašni noči. Bolel ga je vsak ud in vsaka mišica, ki so se silno napenjale pri tem težkem ne navadnem trudu, kajti mladi mož je moral skakati in se poganjati od zameta do zameta. Zdaj je padal v mokro brozgo, zdaj se opotekal naprej, iskal trdne stopnje za prihodnji skok in vedno svetil s svetiljko v temo ter klical po dolini "Nodlag! Nodlag!" Pa odgovora ni bilo. Samo mehki molčeči sneg se je usipal z začrnelega neba in je za trenutek zažarel v rdeči svetlobi svetiljke, a potem padal v mehke plasti in se izgubljal.

Donal je postal nevoljen. Samo odločni ukaz očetov ga je segnal iz tople kuhinje k takemu delu. Samega sebe je bil nekako prepričal, da bo ta nesrečni otrok, ta dedičina zla, ravnotako hitro in skrivnostno izginila, kakor je prišla. Ni si mogel predstavljati, da bi zrastle kakor druge deklice in postala poštena žena in poštena mati. V vsej tej stvari nekaj ni bilo prav in najbrže se bo ravnotako dramatično in skrivnostno končala, kakor se je začela. Ali se tukaj in zdaj končuje? Kaj bi bilo ugodneje in pripravejše, kakor da snežni zameti pokopljejo tega otroka sramote in skrbi? Pravijo, da je to lahka smrt. Mraz omoti čutila, človeka obvlada spanec in nezavest in smrt pride nalahko v spanju. Sedel je pod vrbo, ki je bila tako zasnežena, da je bil pod njo komaj majhen prostorček mokre trave. Začel je misliti. Nato je

zadela njega ista usoda, kakršno je pol sanjal in pol upal za Nodlago. Bil je omoten in polotilo se ga je čudno, zaspano čuvstvo. Izkušal se ga je otresti, pa ni mogel. Njegovi boleči udje so se vdali trenutnemu počitku, svetiljka mu je padla iz rok in obšel ga je nemiren spanec. Imel je strašne sanje. Nazadnje je še videl velike, debele snežinke, ki so se rdečile od plamenu svetiljke, in zdelo se mu je, da se izpreminjajo v ognjene zublje, ki drug za drugim padajo nanj in ga skozi obleko žgo v meso ter tvorijo okrog njega pekoč mehur. On se je branil in jih otrsals z rok, toda oni so le padali ter ga neusmiljeno mučili, dokler se ni slednjič iz strahu zbudil in v svojo neskončno tolažbo zapazil, da ga je le zapadel mrzel sneg in da so mu roke od mraza zamrle. Skočil je, si začel drgniti roke, jih položil pod pazduho, dokler se niso zopet malo segrele, ter po kratkem premisleku pobral svetiljko in stopil proti domu.

Toda sanje so se zopet vračale. Vest ga je začela karati in mu je jasno govorila: "Ti želiš njene smrti! Če nehaš iskati, jo ubiješ! Vrne se!" In on je slabotno dokazoval: "Ali naj tavam vso noč okrog in zastonj ščem, česar ni moči nikoli več najti? Kaj ni moje lastno življenje v nevarnosti? Mar nisem sam pred nekaj trenutki gledal smrti v oči?" Nato se ga je zopet lotevala misel: "Kako me bo pogledal oče, če se vrnem brez otroka? Kako me bodo prebadale njegove ostre oči? Ničesar ne poreče, pa tudi nikdar ne pozabi. S svojim molkom mi bo vedno govoril, da sem morivec."

Ta misel je odločila. Besno je sklenil, da najde otroka živega ali mrtvega, ali da najdejo njega samega mrtvega. Ni se hotel vrniti domov brez nje, a je dobro vedel, kaj to pomeni pri njegovih odnosa in truda skoro izrpanih močeh. Obrnil se je in začel zopet stopati proti potoku. Ta se je valil v temo, črn, moten

Stiks, še temnejši vsled belih sneženih nasipov, ki so ležali ob njem in nad njim. Smrtna groza je gledala iz njega in iz šumenja njegovih voda, ki so se z divjim hrupom prelivali z ene strani na drugo, je odmeval klic obupa.

Bog se je usmili, če je padla sem noter," je zamrmral Donal.

Dvignil je svetiljko in poskusil svetiti z njo preko bobnečega hudournika. Rdeč krog je padal na snežne nasipe na oni strani, ko je hodil počasi ob obrežju reke in srce mu je zastalo v prsih! Tam v sredi kroga je bilo nekaj temnega. To je otroška noga! Z nenadno, novo močjo je skakal preko zametov ob

obrežju, dokler ni prišel do lesenega mostu, slabega in nezanesljivega, kajti obstajal je iz samo ene deske in šibke ograje. Sneg je bil po njem le lahko natrošen, ker se ni mogel obdržati na ozki brvi, in tu, v belih nasutih kristalih, so se jasno poznali odtiski Nodlaginih nog. Za nekaj časa je posvetil z lučjo nanje, nato je skočil preko mosta in hitel na drugi strani ob obrežju, svetiljko pred seboj. Črez malo trenutkov je, s koleni in rokami na tleh, odmetaval mehki sneg, ki je zagrinjal otroka, in slednjič razkril malo postavko, ki je še vedno pritisnala mrtvo jagnje k prsim.

(Dalje prihodnjik)

ŽENINI IN NEVESTE!

NASA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

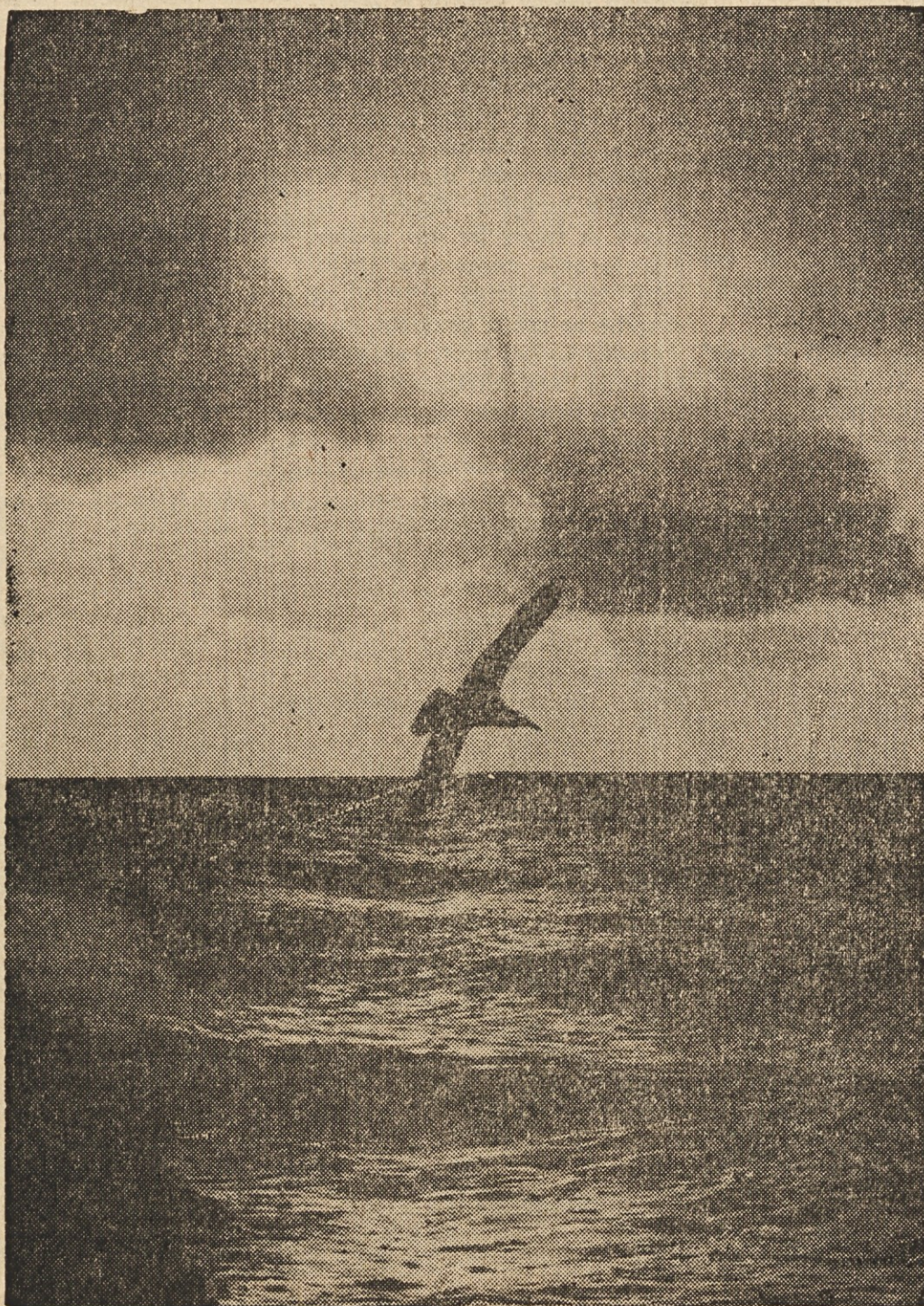
POMLADNI KLUBUK? — Adolfo, ustvarjalec posebnih ženskih pokrival za glave, ima včasih res svojstvene zamisli. Na sliki ga vidimo pri ustvarjanju nekakega pomladnega klobuka, ki pa služi istočasno tudi za masko. Pust je letos šele v marcu!

ZA PUSTNI TOREK? — Nikakor! To je domača obleka za utrujene smučarje, ko se vrnejo s smučišč, kot si jo je zamislila modna hiša Fabiani v Rimu.

LEPOTNA KRALJICA V SAJGONU — Glavno mesto Južnega Vietnam ni v teh dneh ravno najprimernejša izletniška točka, vendar se je svetovna lepotna kraljica Angležinja Ann Sidney (na desni) nedavno mudila tam. Na sliki jo vidimo, ko se je ustavila na enem obcestnih trgov.

OSAMELI PTIČ — Sonce je prodrlo skozi oblake in osvetilo pred svojim zahodom morsk gladino, nad katero plava samotni galeb.

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

FOR SALE BY OWNER —
NEIGHBORHOOD GROCERY
Estab. 8 yrs. Good spot for ambitious couple. Good income. Vic. 111th Drake. PR 9-8625. (41)

EXCLUSIVE FRANCHISE

Amazing new liquid plastic coating used on all types of surfaces interior or exterior. Eliminates waxing when applied on Asphalt Tile, Vinyl, Linoleum, Vinyl Asbestos, Hard Wood, & Furniture. Completely eliminates painting when applied to Wood, Metal, or Concrete surfaces. This finish is also recommended for boats and automobiles.

NO COMPETITION

As these are exclusive formulas in demand by all businesses, industry and homes. No franchise fee. Minimum investment — \$300. Maximum investment — \$7,000. Investment is secured by inventory. Factory trained personnel will help set up your business.

For complete details and descriptive literature write:

**CHEM-PLASTICS &
PAINT CORPORATION**

1828 Locust, St. Louis 3, Mo. (43)